

RADNI ODNOSI

1. Ustavni sud se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice o čijem postojanju ovisi ocjena o povredi ustavnog prava.

Iz obrazloženja:

U postupku pokrenutom ustavnom tužbom na temelju članka 62., stavka 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) Ustavni sud, u granicama zahtjeva istaknutog u ustavnoj tužbi, utvrđuje i u postupku odlučivanja o pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela povrijeđeno podnositelju ustavno pravo, pri čemu se, u pravilu, ne upušta u pitanje jesu li sudovi pravilno i potpuno utvrdili činjenično stanje i ocijenili dokaze. Za Ustavni sud relevantne su samo one činjenice o čijem postojanju ovisi ocjena o povredi ustavnog prava.

Predmet spora je zahtjev podnositelja da mu tužena Republika Hrvatska naknadi štetu zbog pretrpljenih fizičkih boli, psihičkih boli radi umanjene životne aktivnosti te pretrpljenog straha radi ozljede na radu koju je pretrpio kao djelatna vojna osoba 10. kolovoza 1998.

Ocjenjujući razloge ustavne tužbe sa stajališta članka 14., stavka 2. Ustava, Ustavni sud

utvrdio je da osporenim odlukama podnositelju nije povrijeđeno ustavno pravo jednakosti pred zakonom.

Ocjena Ustavnog suda je da se pravna stajališta navedena u osporenim odlukama zasnivaju na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni mjerodavnog materijalnog prava. Ustavni sud utvrđuje da su nadležni sudovi, polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, obrazložili svoja stajališta iznesena u osporenim odlukama, za koja je nedvojbeno da nisu posljedica proizvoljnog tumačenja i samovoljne primjene mjerodavnog materijalnog prava.

Ustavni sud RH broj: U-III-41966/2009. od 3.10.2012.

2. Ostavljanje natovarenog kamiona na parkiralištu bez nadzora, protivno izričitoj uputi poslodavca, teška je povreda obveza iz radnog odnosa.

Iz obrazloženja:

U ovom slučaju poslodavac je izvanredno otkazao ugovor o radu zbog više razloga, od kojih svaki sam po sebi predstavlja osobito tešku povredu obveza iz radnog odnosa zbog koje je u smislu odredbe čl. 108., st. 1. Zakona o radu (N.N., br. 149/09. – u daljnjem tekstu: ZR) dopušteno izvanredno otkazati ugovor o radu.

Imajući u vidu utvrđenje da je tužitelj bez nadzora ostavio na parkiralištu teretno vozilo natovareno robom u razdoblju od 27. veljače do 1. ožujka 2010., a odluka o izvanrednom otkazu ugovora o radu donesena je 7. ožujka 2010., proizlazi da je u odnosu na taj razlog odluka o izvanrednom otkazu donesena u roku propisanim odredbom čl. 108., st. 2. ZR-a prema kojemu se ugovor o radu može izvanredno otkazati samo u roku od petnaest dana od dana saznanja za činjenicu na kojoj se izvanredni otkaz temelji.

Ovaj Sud prihvaća pravno shvaćanje nižestupanskih sudova da je tužitelj opisanim postupanjem počinio osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa zbog kojih, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Vrhovni sud RH, revr 61/12-2. od 12.6.2012.

3. Razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu može biti opoziv s mjesta predsjednika Uprave društva (ako nije ugovorom o radu drugačije regulirano).

Iz obrazloženja:

Sud prvog stupnja zaključuje da je izvanredni otkaz tužiteljeva ugovora o radu odlukom tuženika od 28. listopada 2009. godine dopušten, odnosno da je za njega postojao opravdani razlog. Jer, u konkretnom slučaju, kada je ugovor o radu zaključen isključivo za obavljanje poslova predsjednika Uprave društva, prethodni opoziv s mjesta predsjednika Uprave predstavlja, u smislu odredbe čl. 114., st. 1. Zakona o radu (N.N., br. 137/04. - pročišćeni tekst i 68/05. - u daljnjem tekstu: ZOR), osobito važnu činjenicu zbog koje nastavak radnog odnosa više nije moguć - jer je opozivom s mjesta predsjednika Uprave prestala i svrha zbog koje je otkazani ugovor zaključen.

Odredbom čl. 114., st. 1. ZOR-a propisano je da poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštovanja otkaznog roka, ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili zbog neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Razlog za izvanred-

ni otkaz u smislu odredbe čl. 114., st. 1. ZOR-a mogu, ali ne moraju nužno biti radnje radnika kojima on čini neku tešku povredu obveze iz radnog odnosa, već to može biti i neka druga činjenica koja ne predstavlja povredu radne obveze radnika, neke druge okolnosti zbog kojih se sklopljeni ugovor o radu više ne može izvršavati, odnosno okolnosti zbog kojih prestaje svrha radi koje je ugovor zaključen. Stoga su neutemeljene žalbene tvrdnje da prethodni opoziv s mjesta predsjednika Uprave, *a priori* nikada ne može biti razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu. Istina, opoziv s mjesta predsjednika Uprave ne mora nužno uvijek predstavljati razlog za otkaz, no i prema ocjeni ovog drugostupanskog suda, kako to pravilno utvrđuje i sud prvog stupnja, u konkretnom slučaju opoziv tužitelja s mjesta predsjednika Uprave predstavlja osobito važnu činjenicu zbog koje nastavak radnog odnosa po zaključenom ugovoru o radu nije moguć. Za ovakav zaključak suda prvog stupnja odlučno je utvrđenje da su stranke dana 1. siječnja 2009. godine zaključile ugovor o radu isključivo za obavljanje poslova predsjednika Uprave društva. Navedenim ugovorom nije ugovoreno da će tužitelj, osim poslova predsjednika Uprave, koji su nabrojani i opisani u čl. 3. ugovora, obavljati i još neke druge poslove kod tuženika, a nije ugovorena ni obveza tuženika da će tužitelja, za slučaj opoziva s mjesta predsjednika Uprave, rasporediti na neke druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi. Donošenjem odluke kojom je tužitelj opozvan s mjesta direktora (predsjednika Uprave) društva tužitelj više nije u mogućnosti obavljati dužnost direktora, odnosno ne može obavljati one poslove zbog kojih je otkazani ugovor sklopljen, što znači da se osnovna svrha ugovora više ne može ispunjavati, što onemogućava nastavak radnog odnosa po ugovoru od 1. siječnja 2009. godine, a tuženik ga nakon opoziva s mjesta predsjednika Uprave društva, protivno njegovim žalbenim tvrdnjama, nije dužan rasporediti na neke druge poslove jer takvu obvezu nije preuzeo zaključenim ugovorom o radu.

Prema tome, pravilno je utvrđenje suda prvog stupnja da u konkretnom slučaju opoziv tužitelja s mjesta predsjednika uprave predstavlja opravdani razlog za otkaz ugovora o radu u smislu odredbe čl. 114., st. 1. ZOR-a, pa se suprotne žalbene tvrdnje tužitelja ne prihvaćaju.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2229/12-2 od 8.11.2012.

4. Prva dostava je odlučujuća za početak tjeka rokova za sudsku zaštitu.

Iz obrazloženja:

Odredbom čl. 129., st. 1. Zakona o radu (N.N., br. 149/09. i 61/11. - u daljnjem tekstu: ZR) određeno je da radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od saznanja za povredu prava, zahtijevati od poslodavca ostvarenje tog prava. Stavkom 2. iste odredbe propisano je da ako poslodavac u roku od 15 dana od dostave zahtjeva radnika iz st. 1. ovog članka ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljnjem roku od 15 dana zahtijevati zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom.

Iz činjeničnih navoda tužbe, a iz iskaza tužiteljice proizlazi da je dana 26. srpnja 2011. godine poštom preporučeno zaprimila odluku o izvanrednom otkazu ugovora o radu, a nakon toga je putem pošte preporučenim putem uložila zahtjev za zaštitu prava prviput 29. srpnja 2011. godine, drugi puta 10. kolovoza 2011. godine, da bi ponovno to isto učinila i 23. kolovoza 2011. godine. Kao razloge zašto je više puta slala zahtjev za zaštitu prava tužiteljica navodi to što tuženik nije bio primio te zahtjeve.

Kao dan predaje zahtjeva poslodavcu smatra se dan predaje pošti preporučene pošiljke i od tog dana teče rok od 15 dana za odluku poslodavca o zahtjevu radnika u smislu odredbe čl. 129., st. 2. ZR-a i u pogledu tog roka za podno-

šenje zahtjeva primjenjuje se odredba čl. 113., st. 2. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08. i 57/11. - u daljnjem tekstu: ZPP) prema kojoj se u slučaju da je podnesak upućen preko pošte preporučenom pošiljkom, taj dan predaje pošti smatra danom predaje podneska. Prema tome, kada je tužiteljica prvi put podnijela zahtjev za zaštitu prava dana 29. srpnja 2011. godine putem pošte preporučeno, od tada počinje teći rok za odgovor poslodavca na njezin zahtjev za zaštitu prava, a potom se i dalje računa rok za podnošenje tužbe. To što je tužiteljica ponovno slala zahtjev za zaštitu prava 10. kolovoza 2011. godine, pa potom i 23. kolovoza 2011. godine, ne utječe na tijek roka za ponošenje tužbe jer su rokovi iz čl. 129. ZR-a prekluzivni, pa se ne mogu produljivati daljnjim radnjama tužitelja kao što je to ponovno slanje zahtjeva za zaštitu prava. Stoga se rok za odgovor poslodavca na zahtjev za zaštitu prava počinje računati od 29. srpnja 2011. godine i istekao je 13. kolovoza 2011. godine (subota), no prema odredbi čl. 112., st. 4. ZPP-a taj rok za odgovor prebacuje se na prvi sljedeći radni dan, a to je 16. kolovoza 2011. godine, budući da je prethodnog dana 15. kolovoza 2011. godine bio blagdan, a 14. kolovoza neradni dan (nedjelja). Nadalje, od 17. kolovoza 2011. godine tekao je rok za podnošenje tužbe tužiteljice i istekao je 31. kolovoza 2011. godine. S obzirom na to da je tužiteljica tužbu zbog zaštite svojeg prava iz radnog odnosa podnijela 1. rujna 2011. godine, prekludirana je u svojem zahtjevu za sudsku zaštitu prava iz radnog odnosa, pa je iz tog razloga tužbu trebalo odbaciti.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-3095/12-2 od 14.2.2013.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Zagreb*